

[Gunnar Fog-Petersen.]

dagen at træffe Afgørelse i denne Sag, for det har Rigsdagen ingen Forstand paa, men det skal vel heller ikke være Skuespillerne selv, der skal være Dommere i deres egen Sag. Hvordan man end vender og drejer det, bliver det den danske Rigsdag med al dens Ufuldkommenhed, med al dens Uforstand paa dette Omraade, som bliver den afgørende. Rigsdagen er nu det bedste og det eneste Udtryk, vi har for Befolkningen, naturligvis sammen med Pressen, men de Presserøster, jeg anførte før fra et af vore ledende og mest teaterinteresserede Blade, gaar netop i samme Retning.

Klokken er slaet, Tiden er inde. Naadensaaret bliver bevilget, men saa vil ogsaa Tiden være udløbet. Befolkningen vil vel have Kunst og god Kunst og Statsstøtte til Kunst, men ingen tror paa, at det paa tilfredsstillende Maade for den store, brede, vaagne Befolkning i vort Land kan tilvejebringes ved de Forestillinger, der spilles i den gamle Aand, i den gamle Tradition, i den gamle Trædemølle paa det kongelige Teater.

Stumph: Under Landbrugsministeriets Budget Konto R., vedrørende det danske Hedeselskab, findes paa Underkonti 5, 6 og 7 opført i alt 605 000 Kr. som Tilskud til Lettelse af Mergeltransport, Tilskud til Lettelse af Transport af Gødningkalk under særlige Forhold og Tilskud til Forrentning af Laan til Anlæg af Mergelbaner m. m. Jeg vil gerne i Tilslutning til denne Post gøre et Par korte Bemærkninger.

Det Mergelspørgsmaal, som staar i Forbindelse med denne Konto, er et meget stort Spørgsmaal, der ikke blot vedrører de mange Landboere, som aftager Mergelen, men ogsaa i meget høj Grad de Arbejdere, som er beskæftiget i de ikke faa Mergel-lejer, der findes rundt i Landet. Men Spørgsmaalet er tillige af den allerstørste Betydning for det store Arbejdsmandsforbund, der tæller ca. 100 000 Medlemmer, for Kedel- og Maskinpasserne, Landarbejderne og adskillige andre. Mergelarbejdet har stor Interesse indenfor de organiserede Arbejderenes Kreds, idet man fra de allerfleste Mergelselskabers Side synes at nære en dyb og afgjort Uvillie mod at benytte organiserede og arbejdsløshedsforsikrede Folk til tariffmæssig Betaling. Det forekommer mig paa mange Omraader at være særdeles uheldigt, uheldigt ved, at Arbejderne i den Tid, de arbejder, i al Almindelighed ikke kan tjene saa meget, at de kan klare sig i den arbejdsløse Periode, hvorfor de paa

forskellig Vis maa ligge Samfundet til Byrde ved at søge Hjælp hos Hjelpekasserne eller hos det offentlige, og uheldigt derved, at de Arbejdere, som er beskæftiget ved Mergelarbejdet, ikke bliver arbejdsløshedsforsikrede, hvad jeg tror, enhver vil indrømme er i allerhøjeste Grad beklageligt.

Men det er ogsaa uheldigt, at der ikke er organisationsmæssigt ordnede Forhold, fordi Arbejdstiden for det meste bliver meget lang, baade 10, 12 og 14 Timer daglig; det er nødvendigt, for at Arbejderne med den lave Løn, de faar, kan tjene blot en nogenlunde taalelig Ugeløn. Denne lange Arbejdstid bevirker selvsagt, at der ikke kan komme saa mange Folk i Arbejde, som der kunde, hvis man havde den overenskomstsmæssige Arbejdsdag paa 8 Timer. Man er altsaa gennem det System, man arbejder efter, med til at opretholde Arbejdsløsheden til Skade saavel for Arbejderne som for Samfundet, der maa underholde de Arbejdere, som ikke kan faa Arbejde.

Fra Dansk Arbejdsmandsforbunds Side har man gjort et meget betydeligt Arbejde for at skaffe ordnede og taalelige Forhold indenfor Mergelarbejdet, og det lykkedes i 1930 efter et meget ihærdigt Arbejde at opnaa en Overenskomst med Entreprenørforeningen, hvorefter Mergelarbejde skulde betales med de i Landsoverenskomsten fastsatte Priser; men da ikke alle Mergelselskaber og Mergelentreprenører var Medlemmer af Entreprenørforeningen, blev der indsat en Bestemmelse om, at Arbejdsmandsforbundet skulde søge Lønnen hos de uorganiserede Entreprenører og Selskaber hævet saa højt, at den ikke laa mere end 10 pCt. under, hvad de organiserede Mergelentreprenører skulde betale. Fra Dansk Arbejdsmandsforbunds Side blev der gjort et overordentlig stort og dygtigt Arbejde for at opfylde denne Bestemmelse, men det lykkedes ikke; og Følgen blev, at Overenskomsten med Entreprenørforeningen ikke kunde opretholdes. Virkningen heraf er, at Arbejderne ingen Overenskomst har og nu fuldkomment er underkastet Entreprenørernes Forgodtbefindende.

Medens Vestjyllands Mergelforsyning, hvis Formand er N. Bjerg Nielsen, Rindom, betaler den tariffmæssige Løn, 1 Kr. 05 Ø. i Timen med henholdsvis 25 og 33 pCt.'s Tillæg for Overarbejde og med en Arbejdstid paa 8 Timer, betaler saa at sige alle andre Mergelselskaber, der arbejder i Tilslutning til Hedeselskabet, en langt lavere Løn, og Arbejderne har en meget længere Arbejdstid. Det var disse Sel-